

יגאא קורצאק קורצאק
 ישראל תقرأ كورنشاك

הייה כפי שהנדך

מתוך: איך לאהוב ילד – פנימייה

מאת: יאנוש קורצ'אק, כתבים כרך א, עמ' 117-118

תרגום: אורי אורלב

הייה כפי שהנדך – חפש את דרךך איתה. הכר את עצמך לפני שתחפש להכיר ילדים. מסור לעצמך דין וחשבון למה איתה עצמך מסגל, לפני שתתחיל לתחום תחומים לזכויותיהם וחובותיהם. מבין כלם, גם איתה ילד, וחובה עליך, קודם כל, להכירו לחנכו ולהשכילו.

להניח שהפדגוגיה היא מדע על הילד ולא מדע על האדם – זאת אחת השגיאות המרגיזות ביותר.

ילד תוקפני בהתפרצותו – הכה, מבגר בהתפרצותו – הרג. מילד טוב לב הוציאו במרמה צעצוע, ממבגר הוציאו במרמה חתימה על שטר. ילד קל דעת, במקום לקנות מחברת בעשיריה שנתנו לו, קנה ספריות. מבגר הפסיד בקלפים את כל רכושו. אין ילדים – יש בני אדם; ורק לוח המשגים שלהם שונה, שונה מאגר הנסיונות, שונים הדחפים ומשחק הרגשות. זכר – אנוחנו לא מפירים אותם.

לא בשלים!

שאל איש זקן, גם בשנות הארבעים לחיך איתה עדן לא בשל בעיניו. אכן, מעמדות חברתיים שלמים הם לא-בשלים, כי חלשים, עמים שלמים זקוקים לאפוסטרופסות זרה – גם הם לא בשלים, כי אין להם תותחים.

הייה מי שהנדך והתבונן היטב בילדים בזמן שהם יכולים להיות מי שהנדם. התבונן – ואל תתבע. כי לא תכריח ילד תוסס ומתנגר שיהיה מרפז ושקט; ילד חשדן וזעוף לא יעשה גלוי-לב ושופך את לבו; ילד שאפתן וסרבן לא יהיה נוח ונכנע.

ואתה עצמך?

אם לא נחנת בהופעה מרשימה וחוזה חזק, לשוא תשתדל בקול רועם להסות את המלת החבורה. יש לך חיוך טוב ומבט סבלני – אל תדבר כלל, אולי ירגעו בעצמם? חפש את דרךך איתה.

אל תתבע מעצמך להיות תכף ומיד מחנך רציני, בשל, עם פנקסנות פסיכולוגית בלב ותקנון פדגוגי בראש. יש לך בן-ברית נפלא, קוסם – הנעורים, ואתה מזמן אליך רטגן עובר-בטל - הנסיון.

